

om generhvervelse af førerret og om konfiskation (lov nr. 278 af 8. maj 1991).

Dette forslag havde til formål dels at fremme incitamentet for domfældte spritbilister til at gennemføre en kontrolleret behandling mod misbrug af alkohol, dels at skabe mulighed for en øget anvendelse af konfiskation af køretøjer bl.a. ved grove eller gentagne tilfælde af spirituskørsel.

Bl.a. Folketingets behandling af dette forslag og de udtalelser, som blev fremsat i forbindelse hermed, har givet regeringen grundlag for på ny at fremsætte forslag om retshåndhævelsesarrest over for trafikanter, der i spirituspåvirket tilstand begår uagtsomt manddrab. Herved får Folketinget også lejlighed til igen og på baggrund af den nuværende retspolitiske holdning og afvejning at tage stilling til dette væsentlige spørgsmål for retshåndhævelsen og befolkningens retsfølelse.

Under drøftelserne af ændringerne i 1987 blev det anført, at en udvidet adgang til retshåndhævelsesarrest ved uagtsomhedsdelikter i sig selv måtte give anledning til betænkeligheder ud fra retssikkerhedsmæssige synspunkter. Heroverfor kan man imidlertid fremhæve, at der ved uagtsomt manddrab begået i forbindelse med spirituskørsel ud fra en samlet bedømmelse ikke er tale om et rent uagtsomhedsdelikt, idet spirituskørslen typisk er forsætlig. Retshåndhævelsesarrest i denne type af sager kan endvidere sammenlignes med retshåndhævelsesarrest efter den gældende § 762, stk. 2, nr. 2, om forsætlig vold i de tilfælde, hvor den uagtsomt forvoldte skade indgår i bedømmelsen af forholdets grovhed.

Ved en vurdering af den foreslåede bestemmelse kan det endvidere fremhæves, at uagtsomhedslementet modsvares af en skærpelse af grundlaget for varetægtsfængsling for så vidt angår længden af den forventede straf. Hvor der efter den gældende bestemmelse om retshåndhævelsesarrest ved grove voldssager stilles krav om en forventet straf af fængsel i mindst 60 dage, er kravet i lovtæksten i den foreslåede bestemmelse skærpet til fængsel i mindst 5 måneder.

Da der efter praksis ikke idømmes straffe på 5 måneders fængsel, hvor der alene forvoldes legemsskade (straffelovens § 249), er disse tilfælde ikke omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Det må forventes, at den foreslåede regel vil kunne komme på tale i op til ca. 20-30 tilfælde om året.

Til sammenligning kan nævnes, at bestemmelsen om retshåndhævelsesarrest i grove voldssager (§ 762, stk. 2, nr. 2) efter de foreliggende undersøgelser benyttes i ca. 200 tilfælde om året ud af et samlet antal varetægtsfængslinger på 5-6.000 (knap 5.700 i 1989 og knap 5.300 i 1990).

Ved en bedømmelse af bestemmelsens anvendelsesområde kan endvidere anføres, at det kan siges at være noget tilfældigt, hvilke overtrædelser af færdselslovens bestemmelser om spirituskørsel der tillige fører til uagtsomt manddrab.

Disse forhold omkring bestemmelsens anvendelsesområde kan imidlertid efter Justitsministeriets opfattelse ikke være afgørende. Den omstændighed, at manddrabet begås uagtsomt, er netop indgået i vurderingen af forbrydelsens grovhed og har ikke desto mindre medført en meget betydelig strafsækpelse i forhold til almindelig spirituskørsel, nemlig fra bøde eller hæfte i typisk 14 eller 20 dage til omkring 5 måneders fængsel. Der kan endvidere henvises til, at forsætlig vold kan begrunde retshåndhævelsesarrest, hvor den forventede straf kun er fængsel i 60 dage. Hertil kommer, at retspolitik også er et spørgsmål om at udforme regler for overtrædelser, hvor tilfældene er få, navnlig hvis der er tale om et væsentligt område med grove krænkelse af andres liv og legeme.

Endvidere er det indgået i begrundelsen for forslaget, at en mulighed for varetægtsfængsling i disse sager i betydelig grad vil kunne medvirke til en hurtig domsafsigelse, som bl.a. af præventive grunde er så vigtig og ønskelig navnlig ved grove legemskrænkelser.

Endelig kan nævnes, at der efter Justitsministeriets opfattelse ikke er belæg for at hævde, at den foreslåede bestemmelse er i strid med Menneskerettighedskonventionen eller andre internationale standarder.

3.2. Lovforslagets indhold

I § 762, stk. 2, foreslås som nr. 3 indført en mulighed for varetægtsfængsling, når der foreligger særlig bestyrket mistanke om, at sigtede har begået en overtrædelse både af straffelovens § 241 om uagtsomt manddrab og færdselslovens § 53, stk. 1, nr. 2, om spirituskørsel, såfremt lovetrædelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed kan ventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 5 måneder, og hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod (lovforslagets § 1, nr. 3).

Kravet om særlig bestyrket mistanke kan i visse tilfælde give anledning til usikkerhed både i relation til sigtelsen for uagtsomt manddrab og sigtelsen for spirituskørsel. Der må således for at kunne henføre forholdet under § 241 f.eks. ikke foreligge (væsentlig) egen skyld fra ofrets side. Sikre oplysninger herom vil ikke i alle tilfælde kunne foreligge i forbindelse med grundlovsforhøret. Det samme gælder spørgsmålet om medskyld fra andre trafikanter eller om andre forhold, der ikke kan tilregnes sigtede.